

Region Syddanmark

**Beretning af 15. august 2012 om
revision af årsregnskabet for 2011**

15. august 2012

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Indledning	167
1.1 Beretningens omfang	167
1.2 Konklusion på den udførte revision	167
1.2.1 Ny udformning af revisionspåtegningen	167
1.2.2 Revisionspåtegning	168
2. Revisionsbemærkninger	170
3. Revisionens gennemførelse	170
3.1 Nye uafhængighedsbestemmelser for revisionen	170
4. Generelle it-kontroller	171
5. Overordnede kommentarer til årsregnskabet	172
5.1 Formkrav til regnskabsaflæggelsen	172
6. Kommentarer til resultatopgørelsen	172
6.1 Årets resultat	173
6.2 Finansiering af aktiviteter Omsætning	173
6.2.1 Generelle tilskud	174
6.2.2 Aktivitetsafhængige tilskud	174
6.2.3 Salg af pladser	174
6.2.4 Andre driftsindtægter	175
6.3 Omkostninger	175
6.3.1 Eksterne omkostninger	176
6.3.2 Personaleomkostninger	177
6.3.3 Omkostninger til finansielle poster mv.	178
7. Kommentarer til balancen	178
7.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver	178
7.2 Varebeholdninger	179
7.3 Tilgodehavender	179
7.4 Likvide beholdninger	179
7.5 Egenkapital	180
7.6 Hensatte forpligtelser	180
7.7 Langfristede gældsforpligtelser	181
7.8 Kortfristede gældsforpligtelser	181
8. Kommentarer til investeringsregnskaber mv. (anlægsregnskaber)	182

Deloitte

8.1	Kvalitetsfondsprojekter	182
8.2	Aflagte investeringsregnskaber (anlægsregnskaber)	182
9.	Rapportering om gennemført forvaltningsrevision mv.	183
9.1	Forvaltningsrevision	183
9.2	Placering af likvide midler	184
9.3	Undersøgelse af barrierer for øget brug af ILS	184
9.4	Juridisk kritisk revision	186
9.4.1	Overholdelse af bevillingsreglerne	186
9.4.2	Overholdelse af lånebekendtgørelsen	186
9.4.3	Aktiviteter uden for lov om regioner	186
10.	Opfølgning på tidligere afgivne revisionsberetninger	186
11.	Øvrige forhold	187
11.1	Direktionens regnskabserklæring	187
11.2	Ikke-korrigerede forhold	187
11.3	Besvigelser af væsentlig betydning for årsregnskabet	187
11.4	Begivenheder efter balancedagen	188
12.	Lovpligtige oplysninger mv.	188
12.1	Udført rådgivning og assistance	188
12.2	Erklæring	189

1. Indledning

Vi har afsluttet revisionen af det af Regionsrådet aflagte årsregnskab for 2011 for Region Syddanmark. Årsregnskabet udviser følgende:

	<u>t.kr.</u>
Resultat	437.072
Aktiver	14.842.416
Egenkapital	3.199.037

Årsregnskabet for Region Syddanmark er aflagt af forretningsudvalget til Regionsrådet for Region Syddanmark i henhold til lov om regioner. Regionsrådet har vedtaget årsregnskabet den 29. maj 2012, hvor det er overgivet til revisionen.

1.1 Beretningens omfang

Denne revisionsberetning påbegyndes på side 160 og omfatter vores rapportering vedrørende den udførte revision af årsregnskabet.

Revisionsberetningen giver en kort summarisk redegørelse for, hvilke revisionsarbejder der er udført, og resultatet heraf. I afsnit 2 fremgår de bemærkninger, revisionen har givet anledning til, og som tilsynsmyndighederne skal informeres om. I afsnit 3-11 anføres de supplerende oplysninger og kommentarer, som vi har fundet anledning til at meddele Regionsrådet.

1.2 Konklusion på den udførte revision

Vi har forsynet Region Syddanmarks årsregnskab for 2011 med en revisionspåtegning uden forbehold og supplerende oplysninger.

1.2.1 Ny udformning af revisionspåtegningen

Vores revisionspåtegning på regionens årsregnskab er ændret som følge af nye revisionsstandarder. De nye revisionsstandarder er i overensstemmelse med tilsvarende internationale revisionsstandarder på området.

Beskrivelsen af revisors tilrettelæggelse og gennemførelse af revisionen er blevet opdateret, ligesom beskrivelsen af ledelsens ansvar for aflæggelse af årsregnskabet og revisors ansvar for revisionen heraf er blevet præciseret. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at der ikke med den nye formulering er sket en ændring i det materielle indhold i ledelsens ansvar for regnskabsaflæggelsen i forhold til tidligere.

I vores hidtidige revisionspåtegning har vi som et tillæg afgivet en påtegning om den udførte forvaltningsrevision. Dette tillæg er slettet i vores revisionspåtegning, da vi fremadrettet alene skal udtale os

specifikt om forvaltningsrevisionen, såfremt forvaltningen er så mangelfuld, at den giver anledning til meget kritiske bemærkninger. I givet fald skal disse bemærkninger fremgå under en hovedoverskrift, der hedder "Udtalelse om forvaltningsrevision".

Dette betyder, at såfremt den udførte forvaltningsrevision ikke har givet anledning til kritiske bemærkninger, er forvaltningsrevisionen omfattet af den almindelige konklusion i revisionspåtegningen. Resultatet af forvaltningsrevisionen rapporteres i revisionsprotokollen.

1.2.2 Revisionspåtegning

Vi har forsynet årsregnskabet med følgende påtegning:

Til Regionsrådet i Region Syddanmark

Vi har revideret årsregnskabet for Region Syddanmark for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2011 omfattende:

Årsrapport 2011: Ledelsesberetning (præsentation af regionen og generelle bemærkninger), beretninger for sundhed, social- og specialundervisning samt regional udvikling, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter.

Bilagshæfte: Generelle bemærkninger, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, noter til resultatopgørelse, pengestrømsopgørelse, omregningstabel, balance, noter til balance, specielle bemærkninger til de enkelte sektorområder, noter for fælles formål og administration samt renter, oversigt over overførte uforbrugte driftsbevillinger, personaleoversigt, ejendomsfortegnelse, garanti- og eventuelrettighedsfortegnelse, leje- og operationelle leasingforpligtelser samt likviditetsmæssigt mellemværende med hovedkonto 2 og 3.

Årsregnskabet aflægges efter reglerne i Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for regioner.

Ledelsens ansvar for årsregnskab

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for regioner, og en ledelsesberetning, der indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for regioner. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab og en ledelsesberetning uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet og ledelsesberetningen på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, god offentlig revisionsskik og regionens revisionsregulativ. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet og ledelsesberetningen er uden væsentlig fejl-information.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet og ledelsesberetningen. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og ledelsesberetningen, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for regionens udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede samt for udarbejdelse af en ledelsesberetning, der indeholder en retvisende redegørelse. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af regionens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet og ledelsesberetningen.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af regionens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet af regionens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2012 i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for regioner. Det er også vores opfattelse at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for regioner.

Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

2. Revisionsbemærkninger

I henhold til § 7 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 75 af 17. januar 2011 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. skal vi anføre bemærkninger, hvis vi under revisionen konstaterer forhold, hvorom vi mener, at Regionsrådet og tilsynsmyndigheden skal informeres.

Nærværende beretning indeholder ikke bemærkninger, som Regionsrådet skal besvare over for tilsynsmyndigheden.

3. Revisionens gennemførelse

Revisionen er gennemført i henhold til revisionsregulativet for Region Syddanmark, danske revisionsstandarder og god offentlig revisionsskik.

I vores tiltrædelsesberetning af 30. marts 2007 har vi redegjort for revisionens formål, omfang, udførelse samt ansvarsfordelingen. Tiltrædelsesberetningen er ligeledes genoptrykt som bilag 1 til revisionsberetning af 13. august 2010 om revision af årsregnskabet for 2009.

3.1 Nye uafhængighedsbestemmelser for revisionen

Med virkning fra 01.01.2012 anses regioner, kommuner og kommunale fællesskaber (§60) fremover for virksomheder af væsentlig offentlig interesse:

- Som følge af den særlige offentlige interesse stilles der større krav til revisionsfirmaets uafhængighed.
- Revisor skal følge samme uafhængighedsregler som ved revision af børsnoterede selskaber, banker, forsikringsselskaber mm.

De skærpede uafhængighedskrav indebærer, at:

- Revisionsfirmaets ydelser af ikke-erklæringsopgaver begrænses
- Ingen begrænsninger i ikke-erklæringsopgaver
- Tvungen rotation af revisorerne hvert 7. år.

Som udgangspunkt forventer vi ikke væsentlige ændringer i omfanget af den bistand og rådgivning, vi hidtil har ydet til Region Hovedstaden, men vi har skærpet opmærksomheden på, hvilke opgaver vi kan påtage os, og vi har orienteret regionens ledelse om de forholdsregler, vi fremover vil iagttage med henblik på at undgå konflikt med den nye lovgivning.

4. Generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som ledelsen har etableret i og omkring regionens væsentlige it-platformer med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.

Som led i revisionen af Region Syddanmark har vi revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

Den samlede revision baseres for en dels vedkommende på relevante interne kontroller i regionen, herunder både manuelle kontroller og kontroller, der automatisk udføres af de brugersystemer, regionen anvender. Revisionen af de generelle it-kontroller har ikke omfattet en vurdering af kontrol- og sikkerhedsniveauet i de enkelte brugersystemer, herunder automatiske kontroller i de administrative processer og logiske adgangsrettigheder til udførelse af forretningsaktiviteter i brugersystemerne.

På baggrund af vores revision af de generelle it-kontroller, som vi har vurderet relevante for at understøtte revisionen af årsregnskabet for Region Syddanmark, har vi identificeret følgende væsentlige områder til forbedring, som er fælles for systemanvendelsen:

- Region Syddanmark bør prioritere arbejde med it-sikkerhedsstyring. Dette arbejde bør omfatte udarbejdelse af it-risikoanalyse og på baggrund af denne opdatering af den eksisterende it-sikkerhedspolitik. Arbejdet med it-risikoanalysen og it-sikkerhedspolitikken bør resultere i en re-vurdering og test af regionens it-beredskab.
- Der er generelt stor variation i kvaliteten af it-sikkerhedsadministrationen på de respektive applikationer, patientadministrations- såvel som økonomi- og indkøbssystemer. Det bør sikres, at alle kritiske systemer efterlever regionens sikkerhedspolitik samt gældende regulativer, og at der således for alle kritiske systemer etableres procedurer vedrørende håndtering af adgange til systemer og data, herunder fokus på oprettelse, ændring og nedlæggelse af brugere og rettigheder samt periodisk revurdering heraf.

Det har for applikationerne Det Grønne System Classic (CSC), GS!åben (CSC) og RPAS (KMD) ikke været muligt for os at foretage en vurdering af de interne kontroller, som eksterne leverandører varetager på vegne af Region Syddanmark, idet vi har fået oplyst, at regionen ikke ønsker at bestille erklæringerne grundet de økonomiske konsekvenser forbundet hermed. Konsekvensen for revisionen af de manglende erklæringer er forøget arbejde som følge af kontrollernes manglende effektivitet. Det skal i den forbindelse nævnes, at regionen har anmodet om revisorerklæring vedrørende det nye patientadministrative system Cosmic.

I relation til Prisme har vi udført dataanalyser med henblik på at afdække risici forbundet ved manglende funktionsadskillelse og generelt for brede tildelte rettigheder i Prisme. Resultaterne af disse ana-

lyser har været fremsendt til regionens økonomiafdeling, som har gennemgået disse og på baggrund heraf vil udarbejde handlingsplaner, som håndterer svaghederne. Det er endvidere besluttet, at der periodisk vil blive gennemført dataanalyse samt analyser af brugerrettigheder i forbindelse med udbud af økonomisystem.

Det er oplyst, at regionen stikprøvevist har gennemgået de foretagne dataanalyser, herunder blandt andet kontrolleret, om der er foretaget uautoriserede kreditoroprettelser. Regionens gennemgang viser, at der foreligger behørig dokumentation for oprettelserne.

5. Overordnede kommentarer til årsregnskabet

5.1 Formkrav til regnskabsaflæggelsen

Årsregnskabet for 2011 for Region Syddanmark er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse om regionernes budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Der er i disse bestemmelser indeholdt krav om en række obligatoriske bilag, oversigter og redegørelser.

Vi har påset, at bestemmelsernes formkrav til regnskabsaflæggelsen er overholdt.

Regnskabsaflæggelsen på regionens 3 aktivitetsområder er omkostningsbaseret. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at Region Syddanmark har besluttet, at den daglige styring af ”Sundhed” er baseret på udgiftsbaserede principper.

Overgangen til omkostningsbaserede principper medfører, at transaktionerne driftsføres, når omkostningen opstår – det vil sige, at der blandt andet løbende skal hensættes til pensioner til tjenestemænd, optjente feriepenge, ligesom forbruget af regionens kapitalapparat skal omkostningsføres som afskrivninger over de enkelte aktivers forventede levetid.

Vi har ved revisionen konstateret, at regionen har overholdt krav i budget- og regnskabssystemet for regioner.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

6. Kommentarer til resultatopgørelsen

I det følgende har vi samlet vores kommentarer vedrørende årets resultatopgørelse.

6.1 Årets resultat

Årets resultat er opgjort til et overskud på 437.072 t.kr. mod 196.321 t.kr. i 2010. Årets resultat fordeles sig således på de 3 aktivitetsområder:

	<u>t.kr.</u>
Sundhed	362.916
Social og Specialundervisning	20.687
Regional udvikling	<u>53.469</u>
Årets resultat	<u>437.072</u>

En nærmere gennemgang af årets resultat og årsager til budgetafvigelser fremgår af regionens bemærkninger til årsregnskabet, hvortil vi skal henvise.

Ultimo 2011 udgør de opsamlede resultater i alt 1.238.304 t.kr. Fra 2009 og frem til udgangen af 2011 har udviklingen af de opsamlede resultater fordelt sig således:

	<u>2011</u> <u>t.kr.</u>	<u>2010</u> <u>t.kr.</u>	<u>2009</u> <u>t.kr.</u>
Sundhed	1.058.709	700.810	528.518
Social og specialundervisning	(28.725)	(49.087)	(32.522)
Regional udvikling	<u>208.320</u>	<u>157.276</u>	<u>117.912</u>
Overførte resultater i alt	<u>1.238.304</u>	<u>808.999</u>	<u>613.908</u>

De opsamlede resultater for henholdsvis "Sundhed" og "Regional udvikling" indgår i regionens egenkapital, mens de opsamlede resultater vedrørende "Social og Specialundervisning" indgår som et tilgodehavende, idet der er tale om et mellemværende med kommunerne, som via takstbetaling finansierer området.

Det overførte resultat for "Sundhed" og "Regional udvikling" stemmer ikke med årets resultat, hvilket skyldes omposterings mellem hovedkonti vedrørende tidligere år

Som tidligere nævnt skal de 3 aktivitetsområder udvise balance over tid – altså et 0-resultat. Med størrelsen af de opsamlede resultater in mente er det vigtigt, at dette indgår i regionens prioriteringer og fremtidige økonomiske styring.

Vi har ikke yderligere kommentarer til regionens bemærkninger til årets resultat.

6.2 Finansiering af aktiviteter Omsætning

Regionens 3 aktivitetsområder har særskilt finansiering.

Sundhed finansieres via bloktilskud fra staten, grundbidrag fra kommunerne og aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne samt staten.

Social og specialundervisning er takstfinansieret.

Regional udvikling finansieres af bloktilskud fra staten og udviklingsbidrag fra kommunerne.

Over tid skal alle 3 aktivitetsområder udvise balance – altså et 0-resultat. Budgetloven indfører begrænsning for regionaludvikling.

6.2.1 Generelle tilskud

Generelle tilskud udgjorde i 2011 i alt 19.106.273 t.kr. mod 18.700.290 t.kr. i 2010.

Tilskud fra staten samt grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne har vi sammenholdt med ekstern dokumentation i form af skrivelser m.m. fra ministeriet.

6.2.2 Aktivitetsafhængige tilskud

Aktivitetsbestemte tilskud og bidrag fra henholdsvis staten og kommunerne udgjorde i 2011 i alt 3.056.573 t.kr. mod 2.979.105 t.kr. i 2010.

Vores revision vedrørende aktivitetsregistrering mv. er rapporteret særskilt i vores beretning af 27. juli 2012 om revision af aktivitetsbestemte tilskud mv. 2011.

Vores revision har ikke givet anledning til revisionsmæssige bemærkninger.

Vi skal henvise til forannævnte beretning for en uddybende gennemgang heraf.

6.2.3 Salg af pladser

Salg af pladser består af takstbetalinger vedrørende ”Social og Specialundervisning” og udgjorde i 2011 i alt 754.110 t.kr. mod 803.139 t.kr. i 2010.

Indtægterne fra salg af pladser er faldende som følge af, at kommunerne gennem de senere år har overtaget flere af regionens institutioner.

I forbindelse med den løbende revision har vi kontrolleret forretningsgangene omkring takstopkrævningerne, herunder stikprøvevist efterprøvet takstkalkulationerne. Vi har kontrolleret, at der opkræves med de besluttede takster – og har i den forbindelse blandt andet foretaget review af visse takstberegninger.

Ved uanmeldte besøg på 11 institutioner har vi desuden kontrolleret beboerlisterne med takstopkrævninger, hvilket ligeledes har givet os en overbevisning om indtægternes fuldstændighed – altså at regionen får opkrævet for alle beboere på regionens institutioner.

Det er vores opfattelse, at der generelt er etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange omkring takstopkrævningen.

6.2.4 Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter består af en række forskelligartede indtægter under primært "Sundhed" og "Social- og Specialundervisning". Indtægterne udgjorde i 2011 i alt 1.925.356 t.kr. mod 1.800.942 t.kr. i 2010.

Ved vores løbende besøg i regionshuset, på sygehusene og de sociale institutioner har vi efterprøvet forretningsgangene omkring andre driftsindtægter.

På de sociale institutioner har de budgetansvarlige i forbindelse med beskrivelserne af ledelsestilsynet udarbejdet beskrivelser af de forskellige indtægter og kontrollerne omkring indtægtsopkrævningen. Vi har i forbindelse med uanmeldte besøg kontrolleret, at forretningsgangene omkring andre driftsindtægter er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende. Vi har meddelt vores konklusioner til de enkelte institutionsledere. Generelt er vores vurdering, at forretningsgangene omkring opkrævning af andre indtægter på de sociale institutioner er betryggende.

Beskrivelse af forretningsgangene omkring indtægterne under "Sundhed" er ligeledes indarbejdet i beskrivelserne af ledelsestilsynet, så vidt angår indtægtsområder henhørende under regionshuset. I forbindelse med test af kontroller omkring ledelsestilsynet i regionshuset har vi konstateret, at disse forretningsgange ligeledes er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Herudover har vi gennem stikprøvevis interviews og besøg på afdelingerne i sygehusene konstateret, at der generelt er sket en forbedring vedrørende beskrivelserne omkring forretningsgange og kontroller vedrørende andre indtægter. Vi har dog konstateret, at der er flere kontroller, der sigter mod sikring af indtægternes registrering og fuldstændighed, men at disse kontroller ofte ikke er dokumenteret.

Desuden anbefaler vi i lighed med tidligere år, at regionen på tværs af de enkelte driftsenheder får kortlagt indtægternes momsmæssige behandling, så det sikres, at der foretages korrekt momsafløftning til SKAT samt den regionale og kommunale momsrefusionsordning. Det er oplyst, at regionen vil kortlægge de mindre indtægtsområder og vil gennemgå indtægtstyperne med henblik på udarbejdelse af vejledning omkring momsforhold. Dette arbejde er endnu ikke afsluttet.

6.3 Omkostninger

Indtægter og omkostninger, der direkte kan henføres til det enkelte aktivitetsområde (sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet og regional udvikling), bogføres løbende direkte under det konkrete område. Omkostningerne inddeles i årsregnskabet i eksterne omkostninger, personaleomkostninger, af- og nedskrivninger samt fælles formål og administration. De revisionsmæssige handlinger relateret til af- og nedskrivninger behandles nedenfor under afsnittet "Materielle og immaterielle anlægsaktiver".

6.3.1 Eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger udgjorde i 2011 i alt 11.982.193 t.kr. mod 11.819.009 t.kr. i 2010.

Revisionen har omfattet en vurdering og test af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Vi har foretaget test af regionens interne kontrol vedrørende attestation, herunder funktionsadskillelse i forbindelse med fakturabehandling, både hvor der er anvendt elektroniske betalingssystemer, og hvor der ikke er.

Pengeoverførsler gennem udbetalingssystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje. Til imødegåelse heraf skal der etableres et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager i den følgende benævnte legalitetskontrol.

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende interne kontroller.

I henhold til afsnit 7.4 i Region Syddanmarks *"Regler for økonomistyring og registreringspraksis"* skal den budgetansvarlige beskrive, hvordan ledelsestilsynet i praksis udføres og dokumenteres. Beskrivelsen skal indsendes til Økonomistaben.

Ved uanmeldt besøg på 11 institutioner under hovedkonto 2 "Social og Specialundervisning" har vi fået bekræftet, at der foreligger beskrivelser af ledelsestilsynet, at disse er implementeret og fungerer effektivt. Dette har vi ligeledes fået bekræftet ved stikprøvevise test af ledelsestilsynet i regionshuset ("Fælles formål og administration" og "Regional udvikling").

I modsætning til tidligere år er der på enkelte sygehuse sket en forbedring i beskrivelse af de ledelsestilsyn, som skal foretages. Til gengæld er det vores vurdering, at dokumentationen for de udførte ledelsestilsyn bør forbedres – specielt på afdelingsniveau.

Typisk gennemføres den formelle ledelseskontrol på afdelingerne på sygehusene i forbindelse med, at hver budgetansvarlig underskriver en månedlig anvisningsrapport. Den budgetansvarlige har i den forbindelse ansvaret for at foretage de undersøgelser, som denne finder nødvendig for at kunne underskrive anvisningsrapporten. Vi har dog konstateret, at ledelsestilsynet ikke dokumenteres i tilstrækkelig grad, idet den budgetansvarliges undersøgelser i forbindelse med anvisningsrapporten ikke dokumenteres. Ligeledes er der ikke stillet krav til, hvad den budgetansvarliges ledelsestilsyn som minimum skal indeholde.

Dette medfører i princippet, at en budgetansvarlig kan underskrive anvisningsrapporterne, uden at der er foretaget og dokumenteret underliggende kontroller.

Vi har derfor generelt anbefalet sygehusledelserne, at der udarbejdes en beskrivelse af de minimumskrav, som ledelsen ønsker at stille til de budgetansvarlige og specifikt til regnskabsafdelingen i forbindelse med ledelsestilsynet. Ligeledes har vi anbefalet, at der stilles krav til den budgetansvarliges dokumentation af ledelsestilsynet, således at der sikres et kontrolspor. Der findes således i dag elektroniske hjælpemidler i økonomisystemet, der kan understøtte denne dokumentation.

I forbindelse med vores besøg på sygehusafdelinger er det på baggrund af interviews med afdelingsledelserne vores oplevelse, at afdelingerne generelt foretager en del løbende kontroller af både registrerede aktiviteter og de omkostninger, som afdelingerne belastes af – herunder at der reelt udføres kontroller udover underskrift på anvisningsrapporter.

Det skal bemærkes, at vi ikke ved revisionen har konstateret væsentlige fejl.

Som led i revisionen af eksterne omkostninger har vi herudover gennemgået regionens filflow vedrørende OIO-fakturaer (elektroniske fakturaer) og betalingsfiler. Vi har i 2010 rapporteret et stort antal brugere med adgang til drevet, hvorpå betalingsfilerne lå. Regionen har gjort tiltag for at begrænse adgangen til betalingsfiler som sendes til og fra Prisme.

Endelig skal det bemærkes, at nye kreditorer og betalingsoplysninger på eksisterende kreditorer oprettes automatisk på baggrund af de informationer, der indgår i de elektroniske fakturaer der modtages. Dette indebærer en vis risiko for besvigelser, da der ikke på eksempelvis Virk.dk er krav om, at afsender af en e-faktura skal identificere sig. Vi kan oplyse, at vi ikke har fundet forhold, som indikerer besvigelser i forbindelse med revisionen. Som beskrevet i afsnit 4 har regionen stikprøvevist foretaget efterkontrol af kreditoroprettelser.

6.3.2 Personaleomkostninger

I 2011 udgjorde regionens samlede personaleomkostninger 11.746.512 t.kr. mod 11.591.520 t.kr. i 2010.

Vores revision har omfattet:

1. Revision af de interne forretningsgange og kontroller

Revisionen har omfattet en vurdering og aftestning af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

2. Sagsbehandling samt lønudbetaling

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for regionens forskellige aktivitetsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønadministrationens sagsakter og kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

I overensstemmelse med Regionens ”Regler for økonomistyring og registreringspraksis” – afsnit 9 – har alle lønadministrationer nu udarbejdet beskrivelser af de lokale forretningsgange og interne kontroller. I forbindelse med besøg har vi testet, om forretningsgangene er implementeret og har fungeret effektivt i regnskabsperioden. Det er vores vurdering, at regionens forretningsgange og interne kontroller på lønområdet er betryggende og hensigtsmæssige i kontrolmæssig henseende.

Under vores revision har vi konstateret enkelte eksempler på mangelfuldt udfyldte bilag vedrørende skattefri befodringsgodtgørelse.

Med henblik på at sikre korrekt udfyldelse af bogføringsbilag vedrørende skattefri befodringsgodtgørelse har regionen gennemført en stikprøvekontrol af et større antal kørselsskemaer. I forlængelse heraf er der sendt mail til de personer, hvor der var mangelfuld udfyldelse af bogføringsbilaget, ligesom der via nyhedsbrev er informeret om gældende regler.

I enkelte tilfælde har vi i lighed med tidligere år konstateret timelønnede, som ikke har en ansættelseskontrakt på trods af krav herom. I henhold til bekendtgørelse nr. 240 af 17. marts 2011 ”Lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforhold” skal en ansat med mere end 8 timer gennemsnitligt om ugen og med en varighed på over en måned have et ansættelsesbrev, som oplyser om vilkårene for ansættelsesforholdet. Vi har fået oplyst, at der løbende orienteres om reglerne ved timelønnede, ligesom den centrale lønadministration udtager stikprøver og kontakter institutionsledere, hvor ansættelsesbevisloven ikke overholdes.

6.3.3 Omkostninger til finansielle poster mv.

Finansielle poster mv. fordeles ved årets udgang mellem de tre aktivitetsområder. Social- og specialundervisningsområdet og regional udvikling belastes af en "intern rente" af både eksisterende og nye investeringer. Den resterende nettopost overføres herefter til sundhedsområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. Finansielle poster mv. er i regnskabet for 2011 opgjort til -21.568 t.kr. mod 38.631 t.kr. i 2010.

Vi har påset, at finansielle poster mv. for året er fordelt i overensstemmelse med retningslinjerne herfor, og at den anvendte fordelingsnøgle fremgår af regnskabet. Vores gennemgang heraf har ikke givet anledning til bemærkninger.

7. Kommentarer til balancen

I det følgende har vi samlet vores kommentarer vedrørende balancen pr. 31.12.2011.

7.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Materielle og immaterielle anlægsaktiver er pr. 31.12.2011 opgjort til 10.595.061 t.kr. mod 10.156.772 t.kr. ultimo 2010.

Vi har stikprøvevist gennemgået til- og afgang samt afskrivninger og herunder påset, at indregningen er sket i overensstemmelse med regionens regnskabspraksis samt budget- og regnskabssystemet for regioner.

Muligheden for at efterprøve tilstedeværelsen af ældre aktiver registreret i regionens anlægskartotek er ofte besværliggjort af manglende angivelse af aktivets fysiske placering. I det seneste års registreringer er angivelsen gjort mere præcis, så det må forventes, at i takt med ældre aktivers afgang bliver det nemmere at lokalisere de enkelte aktiver. Vi anbefaler dog, at der indføres procedurer for løbende indberetning af solgte eller skrottede aktiver.

7.2 Varebeholdninger

Varebeholdninger er pr. 31.12.2011 opgjort til 101.324 t.kr. mod 90.991 t.kr. ultimo 2010 og omfatter primært apoteksbeholdninger og centraldepoter på sygehusene.

Vi har kontrolleret varebeholdningerne til optællingslister pr. 31.12.2011. Vores revision af lagerbeholdninger har ikke givet anledning til bemærkninger.

7.3 Tilgodehavender

Tilgodehavender er pr. 31.12.2011 opgjort til 2.379.512 t.kr. mod 2.043.454 t.kr. ultimo 2010.

Vi har stikprøvevist kontrolleret de indregnede tilgodehavender til grundlæggende dokumentation, herunder dokumentation for efterfølgende indbetaling mv.

Ultimo 2010 indgik regionens andel af de til staten overdragne skatterestancer fra de tidligere Fyns, Sønderjyllands, Ribe og Vejle Amter med 41,7 mio.kr. under tilgodehavender hos staten. Heraf skulle 12,2 mio.kr. videreoverdrages til kommunerne – dette var opført under kortfristet gæld i øvrigt.

Staten besluttede i 2011 at afskrive sit tilgodehavende hos regionerne og udbetale det fulde beløb til regionerne. Tilgodehavendet er dermed udlignet.

7.4 Likvide beholdninger

Likvide beholdninger er pr. 31.12.2011 opgjort til 1.766.519 t.kr. mod likvide beholdninger på 1.932.106 t.kr. ultimo 2010. De likvide beholdninger udgør 504 t.kr. i forskellige kontantkasser placeret på regionens aktiviteter. Hertil kommer indskud i pengeinstitutter på 12.181 t.kr. samt investeringer i realkredit- og statsobligationer på i alt 1.753.835 t.kr.

Vi har foretaget uanmeldte beholdningseftersyn på 11 sociale institutioner, i regionshuset samt på sygehusene. Ultimo regnskabsåret er beholdningerne stikprøvevist afstemt til ekstern dokumentation i form af årsopgørelser, engagementsforespørgsler mv.

Vi henviser herudover til vores omtale under forvaltningsrevision afsnit 9.2 vedrørende placeringen af de likvide midler.

Vores revision har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

7.5 Egenkapital

Egenkapitalen pr. 31.12.2011, i alt 3.199.037 t.kr., fremkommer således:

	<u>t.kr.</u>
Egenkapital 01.01.2011	2.537.329
Overførte årsresultater fra ”Sundhed” og ”Regional udvikling”	408.943
Værdireguleringer af balanceposter	<u>252.765</u>
Egenkapital 31.12.2011	<u>3.199.037</u>

Vi har gennemgået de enkelte posteringer og fundet disse i overensstemmelse med udmeldte retningslinjer for posteringer på egenkapitalen. Værdireguleringer kan primært henføres til regulering af hensættelse til tjenestemandspension, hvor der, efter at regnskabet for 2010 var afsluttet, blev lavet ændringer i antagelser mht. den aktuarmæssige beregning af pensionsforpligtelsen. Dette har medført en forøgelse af egenkapitalen med 285,9 mio. kr.

7.6 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser er pr. 31.12.2011 opgjort til 3.950.816 t.kr. og vedrører hensættelser til tjenestemandspensioner (3.551.140 t.kr.), arbejdsskader (154.930 t.kr.), patientskader (198.000 t.kr.) og retssager mv. (46.746 t.kr.).

Ultimo 2010 udgjorde hensatte forpligtelser 3.921.120 t.kr. Der er således i årets løb netto hensat yderligere 29.696 t.kr.

Hensatte forpligtelser er kendetegnet ved, at der på balancedagen foreligger en retlig eller faktisk forpligtelse, som er et resultat af en tidligere begivenhed. Det er desuden sikkert, at afviklingen af forpligtelsen vil medføre et træk på regionens økonomiske ressourcer, men der er en vis usikkerhed med hensyn til forpligtelsens størrelse og tidspunktet for afholdelsen.

Det er derfor vigtigt, at tolkningen af hensættelsen sker under hensyntagen til den valgte regnskabspraksis (side 20-21 i bilag til årsrapport 2011) og forudsætningerne for beregningen af hensættelsen (beskrevet i note 11 på side 38 i bilag til årsrapport 2011).

Største regulering er foretaget vedrørende hensættelse til tjenestemandspension, hvor forpligtelsen netto er faldet med 113,9 mio.kr. Det skyldes primært et fald i forpligtelsen på 285,9 mio.kr. grundet ændringer i antagelser mht. den aktuarmæssige beregning af pensionsforpligtelsen, hvor en mere realistisk opgørelse af ægtefælleandelen har medført en lavere forpligtelse.

Der er foretaget en regulering af den foretagne hensættelse til tjenestemandspension (reguleringer i henhold til budget- og regnskabssystemet for regioner) på -25,9 mio.kr. samt værdiregulering af hensættelse til tjenestemandspension som følge af intern aktuarlignende beregning på -146,1 mio.kr.

Vi kan tilslutte os de regnskabsmæssige værdiansættelser. Revisionen har på den baggrund ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

Regionen forestår i henhold til lov om regioner udbetaling af pension til tjenestemænd, der var pensioneret pr. 01.01.2007. Vi har i den forbindelse påtegnet opgørelser til staten over udbetalte pensioner, som staten refunderer regionen. Vores revision heraf har ikke givet anledning til bemærkninger.

7.7 Langfristede gældsforpligtelser

Langfristede gældsforpligtelser er pr. 31.12.2011 opgjort til 3.250.226 t.kr. mod 3.773.865 t.kr. ultimo 2010.

Vi har afstemt forpligtelserne til ekstern dokumentation i form af årsopgørelser fra kreditinstitutioner, pengeinstitutter og leasingselskaber mv.

Under langfristet gæld var i 2010 opført mellemværende med stat og hypotekbank på 188,1 mio.kr. Heraf kunne 161,7 mio.kr. henføres til tildelingsaftalerne, hvor det i delingsbekendtgørelse var anført, at gæld skulle videreføres til regionerne. Efter regionens opfattelse er mellemværender mellem stat og regionen gjort endeligt op i 2011, hvorfor mellemværendet i 2011 er udlignet via egenkapitalen.

Vores revision har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

7.8 Kortfristede gældsforpligtelser

Kortfristede gældsforpligtelser er pr. 31.12.2011 opgjort til 4.442.337 t.kr. mod 3.991.009 t.kr. ultimo 2010.

Vi har stikprøvevist gennemgået grundlaget for de indregnede gældsposter.

Ved vores revisionsbesøg på sygehusene har vi i lighed med tidligere år observeret en uensartet praksis for administration af forskningsmidler/konti, herunder hvem der godkender de af forskeren afholdte omkostninger. Regionen har udarbejdet en forretningsgang for håndtering af fonds- og forskningsmidler, som er udsendt primo august 2011. Vi skal opfordre til, at det som en del af det normale ledelsestilsyn på sygehusene også sikres, at forretningsgangen for håndtering af sådanne midler overholdes.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

8. Kommentarer til investeringsregnskaber mv. (anlægsregnskaber)

8.1 Kvalitetsfondsprojekter

Som opfølgning på revisionen af anlægsprojekterne i 2010 gennemførte vi i 2011 endnu en revision af kvalitetsfondsprojekterne i Region Syddanmark, og der blev afgivet servicebrev af 16. december 2011.

Revisionen tog i lighed med 2010 udgangspunkt i styringsmanualerne for kvalitetsfondsprojekter, da disse fortsat udgør det administrative grundlag og de styringsmæssige rammer omkring organisering, økonomi, rapportering, risikostyring mv. for projekterne. Styringen heraf er som forventet blevet yderligere konkretiseret på et operationelt niveau det seneste år, hvor projektafdelingerne som supplement til styringsmanualen har udarbejdet yderligere underliggende dokumenter.

Det var vores samlede vurdering, at styringsmanualerne og yderligere underliggende dokumenter udgør et godt og egnet fundament som overordnet styringsramme for politisk inddragelse, projektorganisering, projektcontrolling, risikostyring og rapportering.

Det er vores vurdering, at flere områder fortsat vil kunne udvikles og konkretiseres. I forbindelse med revisionen gav vi således en række anbefalinger til de styringsmæssige aktiviteter af kvalitetsfondsprojekterne i Region Syddanmark.

Særligt vil vi fremhæve, at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har skærpet kravene til regionernes rapportering og den eksterne controlling via en regnskabsinstruks og en revisionsinstruks. Det er nu forudsat, at der for hvert kvalitetsfondsprojekt skal ske kvartalsvis indrapportering fra Regionsrådet til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, og at denne rapportering skal være påtegnet af revisor. Det er i den forbindelse vores anbefaling, at de, i styringsmanualen, beskrevne procedurer for løbende kvalitetssikring suppleres med forretningsgangsbeskrivelser, der præciserer, hvordan kvalitetssikring foretages, dels fra regionens side i form af ”regional controlling”, dels fra projekternes side i form af ”projekt controlling”. Disse forretningsgangsbeskrivelser skal som minimum indeholde en beskrivelse af, hvornår kontrollen er foretaget, og hvad resultatet af undersøgelsen har vist.

Vi har hen over foråret 2012 været i løbende dialog med Region Syddanmark med henblik på at etablere et controlling setup på flere niveauer for hvert af projekterne, som vil kunne understøtte den kvartalsmæssige rapportering til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og vores erklæring herpå.

Der pågår således i skrivende stund et fokuseret arbejde i regionen for at få fastlagt, designet og implementeret såvel forretningsgange som nøglekontroller i forhold til at få gennemført første formelle review af kvartalsrapporteringen til ministeriet.

8.2 Aflagte investeringsregnskaber (anlægsregnskaber)

I bilagssamlingen til årsregnskabet indgår en række investeringsregnskaber. I henhold til Region Syddanmarks beslutninger skal alle investeringsregnskaber med bruttoudgifter større end 10 mio.kr. revi-

deres og påtegnes særskilt af revisor. Vi har endnu ikke påtegnet hovedparten af de aflagte investeringsregnskaber (bruttoudgifter større end 10 mio.kr.), der indgår i regnskabsaflæggelsen for 2009, 2010 og 2011, idet vi ikke har fået forelagt fornøden dokumentation.

Regionen har i forbindelse med behandlingen af revisionsberetningen for 2010 besluttet at frafalde reglerne om særskilt revisionspåtegning, for så vidt angår udgifter afholdt af amterne, med den begrundelse, at regnskaberne har været omfattet af den samlede årsregnskabsrevision.

Da kravet om særskilt revisionspåtegning beror på regionens eget regelsæt, kan regionsrådet evt. vælge at frafalde dette krav om særskilte revisionspåtegninger, idet regnskaberne har været omfattet af den samlede årsregnskabsrevision.

9. Rapportering om gennemført forvaltningsrevision mv.

9.1 Forvaltningsrevision

Det overordnede mål med forvaltningsrevisionen er at vurdere, om der ved forvaltningen er taget skyldige økonomiske hensyn i bred forstand. Som en integreret del af den finansielle revision har vi løbende vurderet, om udførelsen af Regionsrådets beslutninger og den øvrige forvaltning af regionens anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

En væsentlig forudsætning for varetagelse af en økonomisk forsvarlig forvaltning er, at der er implementeret hensigtsmæssige forretningsgange og kontrolprocesser – det vil sige, at regionens forretningsgange og kontrolsystemer:

- er passende designet – det vil sige, at de er designet, så de imødegår og/eller opdager væsentlige potentielle fejl og mangler,
- er implementeret – det vil sige, at de er kendt og indarbejdet i organisationen,
- fungerer effektivt – det vil sige, at de bliver efterlevet i hele regnskabsåret.

Som det fremgår af de forudgående afsnit har regionen på visse områder ikke fuldt ud implementeret forretningsgange og interne kontroller. Derfor har regionen udmeldt til driftsområderne, at der skal administreres efter tidligere amters regulativer på de områder, hvor regionen endnu ikke har udarbejdet egne regler.

Det er dog vores opfattelse, at der er gennemført en økonomisk forsvarlig forvaltning.

På de områder, hvor vi har konstateret manglende design og implementering af forretningsgange, har vi foretaget en udvidet gennemgang af bilag, forretningsgange, kontrolprocedurer og attestationsprocedurer mv.

Vores forvaltningsrevision har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

9.2 Placering af likvide midler

På forretningsudvalgs møde den 18. maj 2011 blev der truffet politisk beslutning om en ny likviditetspolitik. Den af forretningsudvalget vedtagne politik betyder i korte træk, at minimering af risikoen for tab på bankindeståender sker ved, at en væsentlig del af likviditeten placeres i en portefølje af stats- og realkreditobligationer med en forudbestemt risiko. Det kontante indestående i et enkelt pengeinstitut blev maksimeret til 500 mio. kr.

Regionen har i et internt notat af 21. december 2011 evalueret på likviditetspolitikken. Vi har ved årets revision konstateret, at risikoen for tab på bankindeståender er minimeret yderligere, idet der fra årsskiftet 2011-12 er truffet beslutning om et maksimum på 50 mio.kr. i indestående på enkelte pengeinstitutter. Idet en stor del af regionens likvide midler er placeret i obligationer, jf. afsnit 7.4, udgør regionens indestående i banker pr. 31.12.2011 i alt 12.180 t.kr.

Regionen har udarbejdet et oplæg til finanspolitik, som vi skal anbefale regionsrådet at tage stilling til.

9.3 Undersøgelse af barrierer for øget brug af ILS

I 2012 har vi gennemført en analyse af barrierer for øget brug af ILS. Region Syddanmark købte i 2011 varer for ca. 3,2 mia.kr. på sygehusene. Heraf udgjorde indkøb af medicin, der købes ind via særlige processer, ca. 1,2 mia.kr. Af de resterende ca. 2,0 mia.kr. blev indkøb for ca. 1,4 mia.kr. købt ind gennem ILS (Indkøb- og Logistik Systemet). De øvrige 0,6 mia.kr. vedrører primært indkøb, hvor det enkelte hospital har besluttet, at disse indkøb ikke skal foretages gennem ILS.

En del af de 1,4 mia.kr. der er registreret som indkøb i ILS, er imidlertid registreret via såkaldt efterregistrering. Dvs. at varen ikke er bestilt via en ordre i ILS, men blot registreret i systemet via den modtagne leverandørfaktura.

Når dette sker, udløser det typisk en større transaktionsomkostning for regionen i form af et større ressourceforbrug til gennemførelse af indkøbet, og samtidig svækkes datagrundlaget for den fremtidige indkøbsoptimering. Sygehusledelserne foreslog derfor at gennemføre en forvaltningsrevision med det formål at kortlægge årsagerne til, at rekvirenterne på sygehusene fortsat – i et vist omfang – vælger ikke at købe ind via en indkøbsordre i ILS.

Afsættet for undersøgelsen er således en tese om, at ikke alle hospitaler og afdelinger udnytter regionens nuværende indkøbssystem optimalt. Undersøgelsen er primært gennemført som en interviewbaseret undersøgelse. Dette er valgt, fordi det antages, at det er den enkelte brugers oplevelse af systemets – og de tilrettelagte processers - brugervenlighed, der er styrende for anvendelsen af systemet.

Mere end 50 interviews af personer fra såvel den centrale indkøbsafdeling som de decentrale indkøbsafdelinger, depoter/lagre og afdelinger har deltaget i undersøgelsen. Undersøgelsen blev afsluttet i maj 2012 med afholdelse af en temadag, hvor undersøgelsens resultater blev fremlagt og drøftet.

Undersøgelsen og rapporten adresserer følgende punkter:

- Volumen og nøgletal
- Kultur og ledelse
- Systemets brugervenlighed
- Grundlæggende valg – stamoplysninger
- Indkøbsprocessen – overblik
- Bestilling af varer
- Varemodtagelse
- Fakturagodkendelse
- Udbud og aftaler
- Lagerstyring
- Rapportmuligheder
- Uddannelse og information
- Samspil central/decentralt niveau
- Øvrige observationer

Indledningsvis viser undersøgelsen, at der kun i begrænset omfang findes tilgængelige data, der belyser nogle af de grundlæggende nøgletal på indkøbsområdet som eksempelvis:

- Aftaledækning
- Aftaleloyalitet
- Systemloyalitet

Resultaterne af undersøgelsen kan derudover helt overordnet opsummeres således, at der er en række kritikpunkter i forhold til ILS som system. ILS Basis-brugere er mere kritiske end ILS Online-brugere. Især ILS Basis opleves som gammeldags og langsommeligt at arbejde med og i.

Samtidig viser undersøgelsen, at en væsentlig del af kritikpunkterne i højere grad retter sig mod andre forhold end selve systemet, herunder design og inddatering af stamoplysninger, udbud og aftaler mv.

Endelig viser undersøgelsen, at der er ganske store variationer i de indkøbsprocesser, der er tilrettelagt på sygehusene, ligesom der er variationer i forhold til kultur og holdninger – og undersøgelsen kan således også tages som en indikation af, at der kan være et økonomisk potentiale for Region Syddanmark ved at optimere og ensrette indkøbsprocesserne på tværs af sygehusene.

Barriererne for en øget brug af indkøbssystemet skal således findes i flere forhold, hvorfor en afhjælpning heraf også må inddrage flere elementer.

9.4 Juridisk kritisk revision

I henhold til god offentlig revisionsskik har vi udført juridisk kritisk revision. Formålet hermed er at vurdere lovmedholdeligheden af regionens beslutninger og gennemførte aktiviteter mv.

Revisionen tager udgangspunkt i regionens generelle kontrolmiljø og indførte kontroller til sikring af overholdelse af gældende regler.

Som en integreret del af revisionen har vi blandt andet vurderet, om Regionsrådets beslutninger vedrørende økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med lovgivningen og sædvanlig praksis.

9.4.1 Overholdelse af bevillingsreglerne

Vi har som led i revisionen af årsregnskabet gennemgået regionens overholdelse af bevillingsreglerne. Vi har påset, at regionens bevillingsregler er i overensstemmelse med lovgivningens krav. Vi har derudover på de væsentligste områder gennemgået de regnskabsmæssige forklaringer til afvigelser mellem reguleret budget og regnskab, og det er vores opfattelse, at de afgivne forklaringer i det væsentligste er tilfredsstillende og uddybende. Som led i revisionen har vi undersøgt, om der løbende foretages budgetkontrol og opfølgning med forelæggelse for Regionsrådet, og vi har konstateret, at denne løbende opfølgning foretages.

Endvidere har vi som led i revisionen stikprøvevis påset, at de på regionsrådsmøderne behandlede sager om anlægs- og tillægsbevillinger er foretaget i overensstemmelse med lovgivningens krav, herunder krav til finansiering.

Den foretagne revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

9.4.2 Overholdelse af lånebekendtgørelsen

Vi har påset, at lånebekendtgørelsen er blevet overholdt, herunder eventuelt meddelt dispensation herfra.

9.4.3 Aktiviteter uden for lov om regioner

Vi har ikke i forbindelse med vores revision konstateret aktiviteter, som efter vores opfattelse ikke er i overensstemmelse med lov om regioner.

10. Opfølgning på tidligere afgivne revisionsberetninger

I notat af 1. juni 2012 har regionen fulgt op på vores tidligere afgivne revisionsberetninger. Det er vores opfattelse, at regionen generelt har fulgt op på tidligere afgivne revisionsberetninger. Som det fremgår af tidligere afsnit i denne beretning, mangler regionen dog:

- Implementering af anbefalinger omkring it-anvendelse, herunder særligt it-sikkerhedsstyring og it-sikkerhedsadministration (afsnit 4)
- Dokumentation af ledelsestilsyn på sygehusene i henhold til bilag 12 til ”Regler for økonomistyring og registreringspraksis” (afsnit 6.1.4 samt 6.2.1.)
- Udarbejdelse af vejledningsmateriale til sikring af korrekt momsmæssig behandling af driftsindtægter (afsnit 6.1.4)

Vi er bekendt med, at Regionene allerede har iværksat en række initiativer vedrørende ovenstående forhold. I forbindelse med den løbende revision i efteråret 2012 vil vi følge op på disse forhold.

11. Øvrige forhold

11.1 Direktionens regnskabserklæring

Vi har i forbindelse med afslutningen af revisionen for regnskabsåret 2011 indhentet en skriftlig erklæring fra direktionen i Region Syddanmark om forhold af væsentlig betydning for årsregnskabet. Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til bemærkninger.

11.2 Ikke-korrigerede forhold

I henhold til danske revisionsstandarder skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet.

Denne oplysning skal gives for at sikre, at Regionsrådet er orienteret herom.

Årsregnskabet skal i henhold til budget- og regnskabssystemet afsluttes 1. april i det efterfølgende år, hvorefter der ikke kan foretages yderligere posterings. De enkeltstående fejl, der erfaringsmæssigt findes i forbindelse med administrationens udarbejdelse af bemærkninger til regnskabet og vores efterfølgende revision, kan således ikke rettes, og det er derfor naturligt, at der vil være enkelte ikke-korrigerede forhold i det endelige årsregnskab.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2011 har vi ikke konstateret større forhold, der mangler at blive indarbejdet i årsregnskabet.

11.3 Besvigelser af væsentlig betydning for årsregnskabet

I henhold til danske revisionsstandarder har vi pligt til at overveje risikoen for besvigelser i årsregnskabet i forbindelse med vores revision. Vi skal som følge heraf forespørge, hvorledes der øves tilsyn med risikoen for besvigelser, herunder regnskabsmanipulation.

Vi har med den centrale økonomiadministration drøftet risikoovervågning og overordnede kontroller samt risikoen for besvigelser, herunder områder, hvor risikoen for besvigelser skønnes størst.

Vi har endvidere drøftet risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation.

Direktionen og regionens centrale økonomifunktion har over for os bekræftet:

- at de er bekendt med ledelsens ansvar for udformning og implementering af interne kontroller til at forebygge og opdage besvigelser,
- at de har videregivet resultatet af deres vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser,
- at de ikke har kendskab til væsentlige oplysninger om besvigelser, påståede besvigelser eller formodninger om besvigelser, som kan have involveret ledelsen, medarbejdere, der udfører væsentlige kontroller, eller andre personer, hvor besvigelserne kunne have en væsentlig betydning for årsregnskabet.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om besvigelser af betydning for årsregnskabet.

11.4 Begivenheder efter balancedagen

Direktionen i Region Syddanmark har oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet væsentlige begivenheder efter balancedagen, som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsregnskabet.

Vi har til sikring af, at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsregnskabet, gennemgået referater fra regionsrådsmøderne indtil ultimo juni 2011.

Vi er ikke under vores gennemgang blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsregnskabet for 2011, og som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsregnskabet.

12. Lovpligtige oplysninger mv.

12.1 Udført rådgivning og assistance

Ud over den lovpligtige revision har vi efter anmodning udført følgende opgaver for regionen:

- revision af projektregnskaber
- rådgivning i forbindelse med udarbejdelse af projektregnskaber
- regnskabsmæssig rådgivning
- momsmæssig rådgivning
- skattemæssig rådgivning vedrørende personalegoder
- regnskabsmæssig rådgivning vedrørende diverse procedurebeskrivelser omkring økonomistyring og registreringspraksis samt tolkning af regler i henhold til budget- og regnskabssystemet for regioner.
- regnskabsmæssig rådgivning vedrørende risikostyring af kvalitetsfondsmidler

12.2 Erklæring

Med henvisning til den af Erhvervsstyrelsen udstedte erklæringsbekendtgørelse skal vi erklære:

- at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og
- at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Aarhus, den 15. august 2012

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Lars Jørgen Madsen
partner

Revisionsberetningen omfattende side 167-189 er fremlagt på mødet den / 2012

Carl Holst
regionsrådsformand

Mikkel Hemmingsen
regionsdirektør